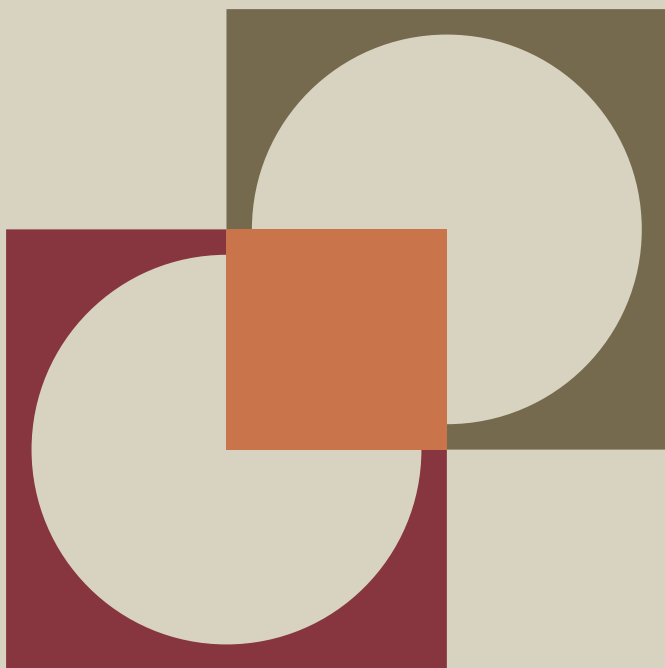

Польсько-український конгрес істориків

6–8 V 2026

Centrum
Mieroszewskiego

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Польсько-український конгрес істориків

присвячений пам'яті
Юліуша Мєрошевського —
у 120-ту річницю від дня народження
та 50-ту річницю від дня смерті

6–8 V 2026
Баранів Сандомирський

6 травня (середа)

09:30–10:15 Відкриття: виступи організаторів
та представників влади Польщі
й України

«Дати речам належну назву».
Про термінологію

- Які поняття викликають непорозуміння або емоції в польсько-українському історичному діалозі?
- Чи виникають непорозуміння та емоції через різне розуміння змісту цих понять чи через відмінності в поглядах на методологічну доцільність їх використання?
- Які виклики пов'язані з подоланням цих розбіжностей?

модератор: д-р Лукаш Камінський

учасники:

д.і.н. Наталія Старченко

проф. Кароль Полейовський

д.і.н. Юрій Шаповал

д-р Лукаш Адамський

коментатори:

проф. Мацей Яновський

д.і.н. Олександр Зайцев

Русини і поляки X–XVI ст.

- Русини в Польщі та поляки / ляхи на Русі XI–XIV ст.
- Королі та королівства в історії середньовічної Русі й Польщі (інституційний вимір, роль церкви, ідея *translatio imperii*)
- Місця спільної історичної пам'яті поляків і українців (особи, події, явища, пов'язані з історією польсько-руських відносин у Середньовіччі)

модератор: к.і.н. Олександр Алфьоров

учасники:

проф. Павел Жмудзький

д.і.н. Тетяна Гошко

проф. Херонім Граля

д.і.н. Мирослав Волощук

коментатори:

д.і.н. Віталій Михайловський

д-р Віталій Нагірний

Землі Русі-України у Речі Посполитій Корони Польської та Великого князівства Литовського

- Обставини приєднання руських земель до Корони – правова та політична оцінка
- Процеси формування релігійної та регіональної або національної ідентичності в руських воєводствах Речі Посполитої
- Давня Річ Посполита як модель для Гетьманщини

модератор: д.і.н. Віктор Горобець

учасники:

проф. Генрик Літвин
д.і.н. Олексій Сокирко
проф. Томаш Кемпа
к.і.н. Ігор Тесленко

коментатори:

д.і.н. Максим Яременко
проф. Анджей Гіль

у

7 травня (четвер)

09:00–11:15 СЕСІЯ 4.

Довге ХІХ століття – взаємні джерела натхнення і суперництво національних проєктів

- Національна ідентичність і соціальні структури: шляхта, селянство та інтелігенція у контексті польсько-українських відносин ХІХ ст.
- Міфи, символи та історична пам'ять у процесі формування нації: польський і український досвід ХІХ ст.
- Політичні стратегії українців і поляків у ХІХ ст.: між автономією та незалежністю

модератор: проф. Анджей Коритко

учасники:

к.і.н. Остап Середа
проф. Станіслав Стемпень
к.і.н. Мар'ян Мудрий
проф. Адам Свйонтек

коментатори:

к.і.н. Олена Аркуша
проф. Геннадій Корольов

Польща-Україна. Конфлікти, співпраця та національна політика у Східній Європі (1917–1939)

- Українська революція та її польський вимір
- Конфлікт і союз Польщі і Української Народної Республіки
- Політика щодо української меншини — оцінка на тлі епохи
- Національна політика радянського режиму

модератор: д.і.н. Юрій Шаповал

учасники:

проф. Владзімеж Менджецький

д.і.н. Микола Литвин

проф. Ян Яцек Бруський

к.і.н. Андрій Руккас

коментатори:

д.і.н. Олег Разиграєв

проф. Кароль Санойца

15:30–18:00 СЕСІЯ 6.

**Друга світова війна та її наслідки.
Факти, інтерпретації, контексти
тоталітаризму, підрахунки**

- Інтерпретаційні течії в історіографії польсько-українського конфлікту
- Методологія підрахунку жертв польсько-українського конфлікту
- Вплив тоталітаризмів на історію Польщі та України

модератор: Войцех Конончук

учасники:

д.і.н. Богдан Гудь
проф. Гжегож Грицюк
к.і.н. Володимир В'ятрович
проф. Гжегож Мотика

коментатори:

д-р Маріуш Зайончковський
Володимир Бірчак

8 травня (п'ятниця)

09:00–10:00 Презентація прогресу робіт з ексгумації жертв воєн і репресій на території України та Республіки Польща

модератор:

Володимир Бірчак

учасники:

проф. Кшиштоф Шваґжик

к.політ.н. Святослав Шеремета

09:30–11:15 СЕСІЯ 7.

Нормативний підхід в історіографії – пастка чи шанс?

- Роль правових норм, зокрема принципів міжнародного права, у формуванні історичних оцінок
- Наслідки застосування міжнародно-правових оцінок для історичних наративів Центрально-Східної Європи
- Допустимість переозначення для дослідницьких потреб правових термінів і категорій, наприклад геноциду

модератор: д-р Лукаш Адамський

учасники:

д.і.н. Оксана Каліщук
проф. Іренеуш Камінський
д.політ.н. Ігор Цепенда
д-р Славомір Дембський

коментатори:

д-р Томаш Береза
д.і.н. Олександр Зайцев

11:45–14:00 СЕСІЯ 8.

**Від ПНР і УРСР до Третьої Речі
Посполитої та незалежної України
(XX–XXI ст.)**

- Дослідницькі прогалини у вивченні контактів поляків та українців у період ПНР і Советської України
- Співпраця польської та української еміграції
- Розвиток польсько-українського історичного діалогу після 1991 р.

модератор: д.політ.н. Ігор Цепенда

учасники:

проф. Павел Коваль
д.і.н. Юрій Шаповал
проф. Славомір М. Новіновський
д-р Олександр Аврамчук

коментатори:

проф. Пшемислав Журавський вель Ґраєвський
к.і.н. Володимир В'ятрович

15:30–17:30 СЕСІЯ 9.

Академічна історія, шкільні підручники та колективна пам'ять

- Що зробити, щоб посилити вплив академічної історії на колективну пам'ять поляків та українців?
- Як оцінити результати дотеперішнього діалогу щодо підручників історії?
- Як історики можуть сьогодні впливати на громадську думку та державну політику?

модератор: проф. Ян Пісулінський

учасники:

к.і.н. Олександр Алфьоров
проф. Анджей Новак
к.і.н. Мар'ян Мудрий
д-р Себастьян Пілярський

коментатори:

проф. Томаш Стриєк
д.і.н. Олексій Сокирко

17:45–18:30 **Дискусія і підсумкові висновки**

к.ю.н. Олександр Міщенко
проф. Павел Коваль

Організатори

Центр Мєрошевського — державна установа, що діє під наглядом Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща. Його місія полягає в ініціюванні та підтримці співпраці, зокрема з народами Східної Європи. Діяльність Центру зосереджена на розвитку інтелектуального обміну, осмисленні історії і розбудові діалогу через реалізацію наукових, експертних та освітніх проєктів.

Centrum
Mieroszewskiego

Український інститут національної пам'яті є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Його діяльність спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, а до його завдань належить формування та реалізація державної політики у сфері національної пам'яті українського народу. Координацію діяльності Інституту здійснює Прем'єр-міністр України.

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Польсько-український конгрес істориків

